

Stiligt ekipage för vägunderhåll

Vägverket hette myndigheten som förvaldade och skötte om landets vägnät från 1983 fram till 2010. Lastbilarna kändes lätt igen genom sin gula lackering. Gert Lund från Dalsland har en av dessa, en Scania P93 med Tjörnarpsskärra.

Av Bo Norvinge (text och foto)

Statens Vägverk hette det fram till 1983 och innan dess Väg- och vattenbyggnadsverket. En och annan av deras lastbilar har bevarats, men frågan är hur många som finns kvar av dem som rullade där från perioden innan Vägverket slogs samman med bland annat Banverket och delar av Sjöfartsverket till dagens Trafikverket. Och då i så gott skick

som Gert Lunds Scania P93 från 1990.

Gert köpte bilen i juli 2016 från Tomas Brandt på Väby Entreprenad AB i Hökerum, som i sin tur tog över bilen och Tostareds Maskinschakt ur en släktings dödsbo 2013. Men fram till sommaren 2003 tillhörde Scania Vägverket Produktion Syd i Linköping där den under drygt 13 år utförde vägunderhållsarbeten.

Kärran, ett Tjörnarpssläp från 1974, hämtade Gert i Tierpsområdet 2017.

Säljare var en privatperson utanför Hudiksvall. Ursprungligen satt det bankar på kärran när den rullade i Kisa. 1985 fick den tippflak och verkade sedan dess i Uppland och Hälsingland. När Gert blev ägare var den nyligen blåstrad och lackerad, men flaket i samma gråa kulör som ramen.

– Det var lite överpris på den men den skulle jag bara ha då den hade rätt tippflak för min bil, berättar Gert.

Gert jobbar för Conny Thorstensson Entreprenad i Järbo som sysslar med styrd borring, rörtryckning och fiberblåsning. Han har tidigare arbetat som chaufför på Dahlbergs Slakteri i Brålanda, ett par år för GDG Trafik ▶

Scanias 3-serie upplevs fortfarande som modern även om den i togs fram till tidigt 80-tal som 2-serien. Framtill är allt enligt vägghållarboken med fästen, anslutningar och belysning. Plogljusen är däremot inte inkopplade än, med det kommer.

Gert Lund från Mellerud (till höger) har fått värdefull hjälp av sin vän Karl-Erik Eriksson under renoveringen.

I hytten

Namn: Gert Lund.
Bor: Mellerud.
Sysselsättning: Egenföretagare och markborrhare.
Först körd lastbil: Scania-Vabis LS76.
Favoritlastbil: Scania LBS110.
Antal lastbilar just nu: 1.

Förarmiljön i Scanias 3-serie med ljus interiör och svängd instrumentbräda låg i framkant när den kom i slutet av 80-talet. Den lågt placerade hytten där P sägs ha stått för "Pretty" när den togs fram vilket bland annat betyder nätt, näpen och söt, något som nog många vill skriva under på.

Genom luckorna i frontgrillen kan på ena sidan oljan kollas och fyllas på, och på andra sidan kallstarten tryckas in.

Efter allt arbete som Gert och Karl-Erik gjort så är resultatet ett i det närmaste komplett vägverksekipage i nyskick.

► i Vänersborg och 13 år hos Hilding Anderssons Åkeri i Mellerud. Pappa Roger Lund hade timmerbil fram till slutet av 70-/början av 80-talet. Även han var hos Hilding Anderssons, men det var på 60-talet. Hur som helst har det varit mycket lastbil i Gerts liv.

Gerts gode vän Karl-Erik Eriksson från Köpmannebro har en stor del i renoveringsarbetet.

- Han har gjort allt. Utan honom hade den inte blivit så här. Han kan detta, säger Gert, vilket inte är någon överdrift.

Hemma har Karl-Erik en mycket fint renoverad Volvo LV101 från 1939 (Nostalgia Special 9, 2009, Klassiska Lastbilar).

Det var hos Karl-Erik som Scania, tippramen och flaket delades från varandra och svetsades, blåstrades och lackerades. Även stötfångaren fick sig en välförtjänt omgång. Plogfästet under den var borttaget men Gert hittade ett annat.

- Jag fick även med skyddet men det såg förskräckligt ut. Det har jag bara kvar som ett dåligt minne, säger Gert och berättar att Karl-Erik byggde ett smäckrare av aluminiumdurkplåt.

- Det har nog suttit sidoplogfäste på bilen också. En del vill att jag ska sätta på ett sådant men jag har inte hög prioritet på det i nuläget.

På senaste besiktningen påpekades glapp i en styrlid, men besiktningsmannen ansåg allt annat var så pass bra och Gert fick till nästa gång på sig att åtgärda detta.

Gert tog tag i saken direkt och passade på att byta båda styrarmarna och styrstaget när han ändå hade ångan uppe. Nu senast blev alla lämlås blåstrade och målade. Dessutom fick kärnan ett stödhjul istället för plattan som satt där. Så

överdrivet mycket har egentligen inte behövts göras med kärnan, förutom bromsrenovering och att rätta upp den.

- På kärnan satt fjäderpaket med elva blad på ena sidan och nio på andra. Vi hittade några som passade som hade suttit på en gammal Volvolastbil.

Efter allt arbete som Gert och Karl-Erik gjort så är resultatet ett i det närmaste komplett vägverksekipage i nyskick.

Men den åsikten delar Gert inte riktigt.

- Det finns alltid något att göra, säger han och pekar på plåten under vindrutan som han anser behöver bytas, vilket inte är ovanligt alls på dessa hytter.

Vidare har bakväggen inte lackerats om, utan har kvar sin gula kulör som med tiden blivit lite matt.

- Men fotstegen ska jag nog snart fixa till. Eventuellt lämna in dem för galvaning.

I planerna finns också att göra om kantlinorna då det bitvis saknas rätt plattjärn och på några ställen har materialet blivit genomblåstrat. Men först och främst vill Gert få tippen på kärnan kompatibel med bilen och han har en bra kontakt på Toveks Lastbilar i Åmål som tidigare jobbat på Joab som ska hjälpa honom med hydrauliken.

En hel del arbete ligger alltså bakom Gerts tippsekipage, men han har allt fått lite valuta för jobbet också. Bland annat genom en vinst i klassen Bästa renoverade lastbil, på Maskinträffen Hogarhamnen utanför Tanumshede i somras. Ett välförtjänt bevis på att Gert lyckats att få ihop ett snyggt ekipage. Just så som Vägverksbilarna såg ut för 30 år sedan. □

Zetterbergs 250 trevägstipp. Just den modellen hamnade på många av Vägverkets bilar vid tiden.

Backlyktorna med modern ledteknik ska ersättas av tidsenliga lyktor. Även kärnan kommer att få backlampor tids nog.

Fakta

Bil: Scania P93 H 4x2, 1990.
Motor: DSC09 02, rak 6:a, 280 hk.
Hytt: CP13 daghytt.
Påbyggnad: Zetterbergs trevägstipp.
Antal växlar: 10.
Tjänstevikt: 9.430 kg.
Maxlast: 8.570 kg.
Kärna: Tjörnarpsläp 10MTMC, 1974.
Tjänstevikt: 3.300 kg.
Maxlast: 6.700 kg.

Scanias växlingsstödsystem CAG ser man inte mycket av idag. Många byggdes om då det var så och så med funktionen även om de blev bättre med tiden.

Tippsekipaget är riktigt stiligt från alla vinklar. Enhetligt är det även om kärnan är lite äldre än bilen. Kärnan, eller jiggen som de oftast benämns, speciellt söderöver, är ett Tjörnarpsläp 10MTMC från 1974. Tippen kom på 1985. Gert köpte det 2017. Fästena framför och bakom axeln är enligt utsago för stödben.

